

Ondřej Kamenický

Seligman zdůrazňuje trojici nejvyšších, hostem vybraných, rodů. Jsoucnost, totožnost a různost představují rody plnicí funkci samohlásky, tzn., že postupují a svazují rody další. Nemají v porovnání s jinými idejemi deskriptivní charakter. Ačkoli Platon hovoří o jejich přirozenosti, jsou jsoucnost, totožnost a různost čistě formálními determinanty, proto o nich máme ponětí jen ve vztahu s ostatními. Jinými slovy jsoucí, totožnost i různost vidíme pouze v samotných možnostech kombinace (slučování nebo rozdělování). Seligman je považuje za ideje idejí – krátce metaideje, což ovšem nutně implikuje hierarchii mezi zmíněnou Platónovou pěticí nejvyšších rodů.

Co se analogie s funkcí samohlásky týče, samohlásky, které nejenže samotné slovo s ohledem na souhlásky svazují, ale také ho společně s nimi (souhláskami) utvářejí a činí vůbec možným.

Dvojice pohyb-klid má v tomto pohledu jakoby nižší status, a může být podle Selingmana dokonce vypuštěna, jelikož už zákonitě nedosahuje rodů nejvyšších. Důvod, proč je Platon užívá, je pouze v tom, že vedle dvou idejí, na kterých je demonstrována slučitelnost, potřebuje i neslučitelný pár, což v jeho argumentaci právě klid a pohyb plní.

V pasáži 254 d7-12 je tato nemožnost vzájemného míšení klidu a pohybu stvrzena jejich účastí na jsoucím. Tedy tak, že pohyb a klid jest, přesto je jsoucí něco od pohybu a klidu docela různého. Zde Seligman cituje Conforda, podle kterého je nutné rozlišovat mezi pojmy neslučitelnost / různost.

Tzn. pohyb a klid, lze se jsoucím slučovat, jsou od něj různé stejně tak, jako jsou různé mezi sebou navzájem. Obecně lze říci, že ideje jsou různé jedna od druhé – ne z vlastní přirozenosti, ale protože vždy mají nějakou účast na ideji různosti. Po části 254 d14-15 je řečeno: „Zajisté pak každá jednotlivá z nich je různá od těch dvou, ale sama se sebou totožná.“ Proto, aby Platon ustavil totožnost a různost jako dva samostatné rody, vychází nejprve ze dvou možných alternativ, jak lze tyto termíny vůbec chápat:

1. Jsou to dva rody od předchozích tří různé a vždy s nimi nutně smíšené? Tzn., máme co do činění celkem s pěticí nejvyšších rodů?
2. Nebo pojmy totéž a různé nevědomě nazýváme něco, co ostatním třem rodům nějakým způsobem náleží? (254e)

(V prvním případě by šlo o jakési nutné smíšení, ve druhém o naprostou totožnost)

Host se zaměřuje na možnost druhou a dále dělí (255):

- 1) Pohyb a klid jsou (stejně jako) totožnost a různost.
- 2) Jsoucí a totožnost jsou samostatné rody.
- 3) Jsoucí a různost jsou samostatné rody.

Možnost č. 1 odpadá automaticky díky tomu, že pohyb s klidem nejsou kombinovatelné. Protože kdyby vzájemně jeden na druhém participovaly, ztratily by vlastní identitu – přestávaly by být sebou

samými. Z toho plyne, že jsoucno a totožnost nemohou být jeden a týž rod. Tudíž vedle pohybu, klidu a jsoucna je totožnost čtvrtý nejvyšší rod. Různost pak jakožto pátý všechny ostatní rody prostupuje (255e).

„Jedna každá je různá od ostatních nikoliv pro svou vlastní podstatu nýbrž proto, že má účast v ideji různosti“. Různost má podle Seligmána jakési privilegované postavení stejně jako jsoucno, které je také vše prostupující. Tzn. Cokoliv má účast na bytí, má stejně tak účast na různosti.